FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

fremsat den 12. juli 2001 [1]

1. Det spørgsmål, som i denne sag er forelagt Domstolen af High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office) (Det Forenede Kongerige) — herefter »High Court« — vedrører fortolkningen af en af de afgiftsfritagelser for transaktioner i indlandet, der er fastsat i sjette direktiv om merværdiafgift [2] (herefter »sjette direktiv«).

2. I den sag, der er indbragt for den britiske domstol, skal det afgøres, om der skal svares merværdiafgift (herefter »moms«) af tjenesteydelser, som af CSC Financial Services Limited (herefter »CSC«) udføres for en finansiel institution. High Court ønsker navnlig oplyst, om tjenesteydelserne kan være omfattet af fritagelsen i henhold til sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5.

I — De faktiske omstændigheder, retsforhandlingerne i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

3. CSC er et selskab, som over for finansielle institutioner tilbyder at levere en form for underleverandørydelser, der består i at modtage og besvare telefonopringninger på de finansielle institutioners vegne gennem et såkaldt »call center«.

4. Ydelsen består i det væsentlige i følgende: Et selskab, der reklamerer for sine finansielle produkter, angiver CSC's telefonnumre, og derefter giver CSC ved hjælp af særligt uddannet personale de oplysninger, der anmodes om, og behandler i givet fald investeringsanmodninger, hvorimod CSC hverken yder rådgivning [3] eller gennemfører selve transaktionen. Indtil dette punkt kanaliseres hele kontakten mellem det selskab, der udbyder produktet, og publikum gennem »call centret«.

5. CSC leverede tjenesteydelser som disse til Sun Alliance Group [4] (herefter »Sun Alliance«) med hensyn til et finansielt produkt, der blev betegnet som »Daisy personal equity plan« eller »PEP« (herefter

1 — Originalsprog: spansk.

2 — Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17.5.1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1).

3 — I henhold til Financial Services Act 1986 (lov om finansielle tjenesteydelser) er det forbudt for ansatte i sådanne virksomheder at yde rådgivning til de personer, der henvender sig. De ansatte har kun til opgave at give oplysninger.

4 — Sun Alliance Group er en koncern, som består af selskaber, der forvalter investeringsfonde og investeringsplaner for privatpersoner.

»Daisy«). Produktet var en individuel investeringsplan, hvorefter der blev erhvervet andele i en investeringsfond [5].

6. Sun Alliance reklamerede for Daisy i medierne og anførte i reklamerne telefonnummeret på CSC's »call center«. De potentielle investorer, som ringede til nummeret, fik oplysninger fra telefonekspedienten på Sun Alliance's vegne [6]. Hvis de personer, der havde ringet, besluttede sig for at investere, behandlede CSC anmodningerne, idet CSC's personale gennemgik bestillingsblanketterne for at kontrollere, at de var udfyldt korrekt, at de pågældende opfyldte betingelserne for at kunne foretage investeringerne, og at betalingen var vedlagt. Samme fremgangsmåde blev anvendt ved afvikling af investeringer [7].

7. Formaliteterne i forbindelse med udstedelsen og overførslen af andelene blev udført af et andet selskab, der ikke var tilknyttet CSC [8], og dette var også tilfældet for afvikling af investeringer.

8. Vederlaget for CSC's ydelser til Sun Alliance bestod af to dele, hvoraf den ene var fast, mens den anden var variabel, idet den blev beregnet ud fra salgsomfanget og opkaldenes antal og varighed.

9. I en afgørelse af 21. april 1997 fastslog afgiftsmyndigheden, Commissioners of Customs and Excise (herefter »Commissioners«), at CSC's ydelser til Sun Alliance ikke var momsfritaget. Denne afgørelse indbragte CSC for London Value Added Tax and Duties Tribunal, som ved en afgørelse af 11. februar 1998 gav CSC medhold, idet retten fortolkede afgiftsfritagelsen i henhold til sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5, således, at den omfattede de nødvendige forberedende led i udstedelse eller overførsel af værdipapirer.

10. Commissioners appellerede afgørelsen til High Court og gjorde til støtte for appellen gældende, at den pågældende bestemmelse kun omfatter transaktioner i forbindelse med værdipapirer, men ikke forberedende led, der udføres af en tredjemand på udstederens vegne. CSC gjorde herimod gældende, at de af CSC udførte ydelser over for Sun Alliance var specifikke og væsentlige for udstedelsen af Daisy-værdipapirerne og derfor måtte udgøre transaktioner i forbindelse med værdipapirer, som i henhold til direktivbestemmelsen var fritaget for moms.

5 — Der var tale om et finansielt produkt, som gav indehaverne mulighed for at opnå visse skattemæssige fordele, der skulle tilskynde privatpersoner til at foretage investeringer. Det er senere blevet erstattet af andre investeringsformer, der skattemæssigt er mere attraktive.

6 — CSC's telefonekspedienter besvarede de spørgsmål, der blev stillet, ud fra en håndbog om fremgangsmåderne. De gav oplysninger om produktet, de investeringer, der var foretaget, og de betingelser, investorerne skulle opfylde (jf. punkt 9 og 11 i forelæggelseskendelsen).

7 — I sit skriftlige indlæg (punkt 42) har CSC sondret mellem »Daisy PEPs« og »andre PEPs«, idet selskabet har oplyst, at det for »Daisy PEPs« ikke forberedte de dokumenter, der omfattede værdipapiret, og ikke indløste checks, hvilket var tilfældet for »andre PEPs«. Denne sondring fremgår imidlertid hverken af forelæggelseskendelsen eller af de skriftlige indlæg fra Kommissionen og Det Forenede Kongerige, hvori der kun omtales ét enkelt produkt, der betegnes som Daisy. Da Domstolens kompetence ikke omfatter fastlæggelsen af hovedsagens faktiske omstændigheder, er det foreliggende forslag til afgørelse udelukkende udarbejdet på grundlag af beskrivelsen i forelæggelseskendelsen (jf. bl.a. dom af 23.11.1999, forenede sager C-369/96 og C-376/96, Arblade m.fl., Sml. I, s. 8453, præmis 49 og 57).

8 — Premier Unit Trust Administration Limited.

11. Da High Court fandt det tvivlsomt, hvilken rækkevidde fritagelsen i henhold til bestemmelsen i sjette direktiv skal antages at have, har retten besluttet at forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

»Hvorledes skal afgiftsfritagelsen — i henhold til artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5, i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag — for transaktioner i forbindelse med værdipapirer fortolkes? Det ønskes navnlig oplyst,

a) om begrebet transaktioner i forbindelse med værdipapirer kun omfatter en transaktion, hvorved parternes rettigheder eller forpligtelser i forhold til værdipapiret retligt set ændres?

b) om begrebet »transaktioner, herunder forhandlinger« i forbindelse med værdipapirer finder anvendelse på en tjenesteydelse, der går ud på at give oplysninger til potentielle investorer og at modtage og behandle bestillinger fra investorer på udstedelse af et værdipapir (men ikke udarbejdelse og afsendelse af selve adkomstdokumentet for værdipapiret), når tjenesteydelsen præsteres over for en person, som retligt set har rettigheder eller forpligtelser i henhold til værdipapiret, af en person, som retligt set ikke har rettigheder eller forpligtelser i forhold til værdipapiret?«

II — De fællesskabsbestemmelser, Domstolen anmodes om at fortolke

12. Sjette direktivs afsnit x indeholder bestemmelser om afgiftsfritagelser. Artikel 13 indeholder bestemmelserne om afgiftsfritagelser i indlandet, idet der sondres mellem fritagelser for visse former for virksomhed af almen interesse (punkt A), fritagelser i forbindelse med visse aspekter af den økonomiske og finansielle politik (hvoraf de fleste er reguleret i punkt B), og fritagelser, som i dele af den juridiske litteratur omtales som »tekniske fritagelser« [9] [dvs. fritagelserne i henhold til punkt B, litra c) og f), og i henhold til punkt C].

13. Den bestemmelse, High Court anmoder Domstolen om at fortolke, har følgende ordlyd:

»Afgiftsfritagelser i indlandet

[...]

9 — L.M. Pérez Herrero, *La Sexta Directiva Comunitaria del IVA*, Cedecs Editorial, SL, 1. udg., 1997, s. 204 og 211-213.

B. Andre fritagelser

Med forbehold af andre fællesskabsbestemmelser fritager medlemsstaterne på betingelser, som de fastsætter for at sikre en korrekt og enkel anvendelse af nedennævnte fritagelser, og med henblik på at forhindre enhver mulig form for svig, unddragelse og misbrug:

[...]

d) følgende transaktioner:

[...]

5. transaktioner, herunder forhandlinger, med undtagelse af forvaring og forvaltning, i forbindelse med aktier, andele i selskaber eller andre sammenslutninger, obligationer, og andre adkomstbeviser, bortset fra:

— varerepræsentativer

— de i artikel 5, stk. 3, omhandlede rettigheder og adkomstbeviser.«

III — Retsforhandlingerne for Domstolen

14. Det Forenede Kongeriges regering, CSC og Kommissionen har indgivet indlæg i sagen inden for den frist, der er fastsat i artikel 20 i EF-statutten for Domstolen.

15. Parterne har givet møde under retsmødet den 12. juli 2001 for at afgive mundtlige indlæg.

IV — Stillingtagen til det præjudicielle spørgsmål

16. High Court's spørgsmål angår begrebet transaktioner i forbindelse med værdipapirer, og retten ønsker nærmere bestemt oplyst dels, om begrebet skal antages kun at omfatte transaktioner, som materielt ændrer det retsforhold, værdipapiret er udtryk for, dels, om det omfatter tjenesteydelser som dem, CSC har leveret.

1. *Fortolkningskriterier*

17. Udgangspunktet for Domstolens besvarelse må være, at det er hovedreglen, at der skal svares moms af alle leveringer af goder og tjenesteydelser, som mod vederlag foretages i indlandet af en afgiftspligtig person [10]. Afgiftsfritagelse er undtagelsen [11] og skal — som enhver undtagelse fra en skatte- eller afgiftspligt — fortolkes strengt [12]. Derimod må enhver udelukkelse fra en undtagelse falde uden for princippet om en streng fortolkning, idet en sådan udelukkelse indebærer, at man vender tilbage til hovedreglen [13].

18. Det må heller ikke overses, at den bestemmelse, High Court ønsker en fortolkning af, indeholder et økonomisk incitament, som er formuleret negativt [14], og som udelukkende er afgrænset ved hjælp af objektive kriterier. Det er transaktionerne, der er fritaget, og ikke de erhvervsdrivende, der udfører transaktionerne, selv om de drager fordel af fritagelsen [15].

19. Endelig kræver et fælles marked, der er baseret på fri konkurrence og har tilsvarende kendetegn som et egentligt indre marked, at der er sikkerhed for, at det fælles momssystem er neutralt [16], hvilket fritagelsesreglerne på en måde er i strid med, idet fritagelserne modvirker princippet om, at afgiftsbyrden gælder generelt. For at begrænse undtagelserne på det fiskale område [17] og navnlig for at sikre, at afgiftsordningen er sammenhængende og konsekvent i alle medlemsstaterne, må der være enighed om, at afgiftsfritagelserne i sjette direktivs artikel 13 er selvstændige fællesskabsretlige begreber [18].

10 — Jf. sjette direktivs artikel 2, nr. 1.

11 — Dette skal imidlertid tages med et vist forbehold. Fritagelsesbestemmelserne vedrører en form for virksomhed, der allerede — som afgiftspligtig — er bragt ind under anvendelsesområdet for en anden bestemmelse. Fritagelsesbestemmelsen kan have hjemmel i skrevne eller uskrevne grundlæggende skatte- eller afgiftsretlige principper, f.eks. princippet om skatte- eller afgiftsevnen. I sådanne tilfælde, hvor der lægges vægt på den situation, den skatte- eller afgiftspligtige befinder sig i, er afgiftsfritagelsen afgrænset subjektivt, og dermed er den ikke et tilbageskridt og er ikke i strid med hovedreglen om, at der skal svares afgift, men er derimod en videreudvikling af bestemmelsen ud fra værdier af højere rang (typeeksemplet er, at der fastsættes en skattefri bundgrænse for direkte indkomstbeskatning af fysiske personer). Set ud fra dette synspunkt er fritagelsen ikke en undtagelse fra hovedreglen, men derimod en specificering af hovedreglen. Der er ikke tale om en »undtagelsesbestemmelse«, men om en »specialbestemmelse«. Der findes derimod andre fritagelser, som har karakter af egentlige undtagelser, fordi de er baseret på mindre vægtige grunde, der ikke er udtryk for fiskale hensyn og ikke beror på hovedprincipper i retsordenen, men på mere tilfældige forhold, normalt i forbindelse med den økonomiske politik. Herunder falder langt de fleste af de såkaldte objektive afgiftsfritagelser, der rent faktisk er undtagelser og skal fortolkes som sådanne (jf. J.F. Francesc Pont Clemente, *La exención tributaria (análisis jurídico general con especial aplicación al Impuesto sobre transmisiones patrimoniales y al IVA)*, udgivet af EDERSA, 1986, s. 21 og 22).

12 — Jf. dom af 5.6.1997, sag C-2/95, SDC, Sml. I, s. 3017, præmis 20, af 12.9.2000, sag C-359/97, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. I, s. 6355, præmis 64, og af 8.3.2001, sag C-240/99, Skandia, Sml. I, s. 1951, præmis 32.

13 — Jf. dom af 12.2.1998, sag C-346/95, Blasi, Sml. I, s. 481, præmis 19.

14 — Den afgiftspligtige opnår en afgiftsmæssig fordel ved ikke at skulle svare en afgift, der ellers skulle svares.

15 — I mit forslag til afgørelse i SDC-sagen, jf. ovenfor, henviste jeg til, at fritagelserne i henhold til sjette direktivs artikel 13, punkt B, er af objektiv karakter (jf. punkt 31 ff.). I dommen gav Domstolen udtryk for samme synspunkt, og den henviste, som jeg havde gjort det i forslaget, til dommen af 27.10.1993 i sag C-281/91, Muys' en De Winter's Bouw- en Aannemingsbedrijf, Sml. I, s. 5405, præmis 32-38.

16 — Jf. fjerde betragtning til sjette direktiv.

17 — Dette formål nås i det væsentlige ved hjælp af det allerede nævnte princip om en streng fortolkning.

18 — Jf. dom af 25.2.1999, sag C-349/96, CPP, Sml. I, s. 973, præmis 13. Jf. også SDC-dommen, præmis 21, og dommen i sagen Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, præmis 63.

2. *Begrebet transaktioner i forbindelse med værdipapirer*

20. Dette begreb kræver en gennemgang ud fra to synsvinkler, dels en sproglig, dels en formålsbestemt.

21. For så vidt angår den første synsvinkel har jeg allerede haft lejlighed til at fremsætte nogle bemærkninger i mit forslag til afgørelse i SDC-sagen [19]. Jeg anførte i forslaget, at de »transaktioner«, der henvises til i sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), er egentlige retshandler.

22. I versionerne på de romanske sprog anvendes et ord, som ikke har et stort betydningsindhold [20], og som er udledt af det latinske udsagnsord »operari«, der betyder at handle, at virke eller at arbejde.

23. I den engelske version af sjette direktiv anvendes et ord, som også stammer fra latin, men som er mere specifikt og dermed giver et stærkere udtryk. Det er ordet »transactions«, der er udledt af det latinske ord »transactus«, som er participiet af udsagnsordet »transigere«, der på sin side stammer fra »agere«. Det betyder ordret, at noget bringes gennem noget andet. I den tyske version benyttes ordet »Umsätze«, der henviser til »omsætning« og »transaktioner«. På spansk er den anden betydning af »transacciones« at indgå en aftale, en kontrakt eller en forretning. Enhver kontrakt ændrer pr. definition den tidligere retsstilling, og den kan dermed føre til, at rettigheder og forpligtelser opstår, ændres eller ophører. Det er ikke uden grund, at en retshandel er en af kilderne til, at der opstår forpligtelser [21].

24. Hvis jeg herefter — fra de formelle aspekter — går over til de mere indholdsmæssige [22], herunder fællesskabslovgivers formål med at indføre en afgiftsfritagelse, når den afgiftspligtige virksomhed består i udførelse af en af de transaktioner, der er omhandlet i sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), må jeg konstatere, at fritagelsen ikke kan have andet formål end at holde transaktioner, som — under hensyn til deres hyppighed [23] og deres karakter af helt kurante transaktioner — er et cen-

19 — Jf. forslagets punkt 41 og fodnote 13. I parternes argumentation indtager SDC-dommen en så central plads, at den foreliggende sag i vidt omfang fremstår som en ren anvendelse af praksis i henhold til SDC-dommen på de tjenesteydelser, CSC leverede til Sun Alliance.

20 — På fransk »opérations«, på italiensk »operazioni«, på portugisisk »operações« og på spansk »operaciones«.

21 — Dette er betydningen af det almindelige retsprincip »pacta sunt servanda«, som udtrykkeligt er optaget i nogle medlemsstaters lovgivning, jf. f.eks. artikel 1089 i den spanske borgerlige lovbog og artikel 1101 og 1134 i den franske og den belgiske borgerlige lovbog. Artikel 1134 i den luxembourgske borgerlige lovbog går i samme retning. I den portugisiske borgerlige lovbog betragtes kontrakter også som en kilde til forpligtelser (artikel 405 ff.). Den tyske og den nederlandske borgerlige lovbog, henholdsvis § 305 og artikel 248, er af samme indhold.

22 — I SDC-dommen udtalte Domstolen, at der på grund af terminologiske forskelle mellem sprogversionerne ikke kan anlægges en fortolkning ud fra ordlyden alene (præmis 22).

23 — Jf. punkt 42 i mit forslag til afgørelse i SDC-sagen.

tralt led i de finansielle systemer og dermed i medlemsstaternes økonomi, ude fra afgiftsordningen. Det drejer sig om at undgå at pålægge visse ydelser en afgiftsbyrde, som ville vanskeliggøre markedets funktion [24].

25. Da dette er formålet med bestemmelsen, skal de eneste transaktioner, der skal fritages, efter min opfattelse være de transaktioner, som det er nødvendigt at fritage for at nå resultatet [25], dvs. de transaktioner, som kan ændre retsstillingen ved, at rettigheder og forpligtelser opstår, ændres eller ophører. Neutrale transaktioner — der ikke har virkning »ad ekstra« [26] — kan pålægges afgift, da en afgift på disse transaktioner ikke har indvirkning på det finansielle system.

26. Som allerede nævnt medfører momsfritagelser, at princippet om, at afgiften skal gælde generelt, modvirkes, og at momsens neutralitet drages i tvivl, idet fritagelserne ophæver forpligtelsen til at overvælte afgiftsbyrden. Denne konsekvens — som er i strid med hovedformålet med det fælles momssystem — skal reduceres til et minimum, således at den begrænses til transaktioner, for hvilke en pligt til at svare moms kunne medføre en uønsket byrde for økonomien.

27. Af begge grunde — dvs. såvel under hensyn til den sproglige som den formålsbestemte betydning af den bestemmelse, Domstolen anmodes om at fortolke — vil jeg således mene, at transaktioner i forbindelse med værdipapirer, som omhandlet i sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5, skal forstås som transaktioner, hvormed rettigheder og forpligtelser for parterne i forbindelse med værdipapirer kan opstå, ændres eller ophøre.

28. I sit skriftlige indlæg har CSC gjort en stor indsats for at give SDC-dommen et indhold, som den ikke har. Ifølge CSC følger det af SDC-dommen, at der — for at en »komponent« i en afgiftsfritagen transaktion skal være omfattet af afgiftsfritagelsen — skal være tale om et specifikt og væsentligt led i transaktionen, der skal kunne identificeres, hvilket efter CSC's opfattelse er tilfældet for de ydelser, CSC udførte for Sun Alliance. Men dommen siger noget helt andet. Domstolen fastslog, at afgiftsfritagelsen gælder for ydelser, som medfører en ændring af retsstillingen, og som reelt opfylder funktionerne for den afgiftsfritagne transaktion, hvilket betyder, at de faktisk udgør transaktionen [27]. Det står fuldstændig klart, at CSC's ydelser over for Sun Alliance ikke hører til denne kategori.

29. Kun transaktioner, som har direkte indvirkning på retsforholdet i henhold til

24 — Det Forenede Kongeriges regering og Kommissionen har også henvist til det praktiske hensyn, der består i, at det ville være vanskeligt at opgøre værdien af sådanne transaktioner med henblik på afgiftspålæggelsen.

25 — I henhold til princippet om, at undtagelser skal fortolkes strengt.

26 — Som de transaktioner, der udføres af CSC. Hvis man gennemgår CSC's virksomhed og ser på forholdene før og efter, at CSC har udført sine ydelser, vil det kunne konstateres, at der ikke er sket en ændring. Fra det tidspunkt, hvor en person ringer til CSC, og indtil tegningsanmodningen sendes til Premier Trust Administration Limited, sker der ingen ændringer. Retsforholdene er stadig de samme.

27 — Domstolen udtalte i præmis 66, at det er en betingelse for, at de ydelser, en datacentral leverer, kan betegnes som fritagne transaktioner, at de »set under ét udgør en særskilt helhed, der opfylder de specifikke og væsentlige funktioner for en ydelse som beskrevet i ovennævnte numre [der henvises til artikel 13, punkt B, litra d), nr. 3 og 5]. For så vidt angår »en transaktion vedrørende overførsler« skal de leverede ydelser således medføre, at der overføres beløb, og at der indtræder retlige og økonomiske ændringer« (præmis 66).

værdipapiret, og som materielt kan påvirke dette retsforhold — herunder bl.a. udstedelse, overførsel, endossering, betaling og indfrielse af værdipapiret — er omfattet af den afgiftsfritagelse, der her er tale om. Andre transaktioner kan udgøre et bidrag til hovedtransaktionen, men er ikke omfattet af fritagelsen. Dette godtgøres klart af, at den pågældende afgiftsfritagelse efter bestemmelsens ordlyd ikke omfatter forvaring og forvaltning af værdipapirer. Både forvaring og forvaltning er netop retshandler, som vedrører værdipapirer, men som ikke kan have indvirkning på retsforholdet i henhold til værdipapirerne [28].

30. Undtagelsen er »forhandlinger« i forbindelse med værdipapirer, som er fritaget for afgift, men, som jeg skal redegøre for i det følgende [29], er »forhandlinger« både subjektivt og objektivt så nært knyttet til transaktioner, der medfører, at rettigheder i henhold til værdipapiret opstår, ændres eller ophører, at det forekommer fuldt berettiget, at de er omfattet af afgiftsfritagelsen.

28 — Ved forvaring forstås en aftale om opbevaring og tilbagelevering af en genstand. En kontrakt om forvaltning eller administration ændrer heller ikke indholdet af det retsforhold, værdipapiret er udtryk for, eftersom kontrakten kun går ud på, at værdien skal opretholdes. Det afgørende er, at hverken forvaring eller forvaltning ændrer indholdet af retsforholdet i henhold til værdipapiret. I »IVA y mercado de valores«, som er offentliggjort i *Estudios de Derecho fiscal en homenaje a Jaime Basanta*, udgivet af Civitas SA, Madrid, 1994, s. 273-280, anfører Albella Amigo, at forvaltning af værdipapirer normalt altid betragtes som en tjenesteydelse i forbindelse med opbevaring i depot eller med registrering af ejerforhold, hvilket i spansk ret traditionelt svarer til »forvaltningsdepot« og er en ren forvaltningsydelse. Et helt andet forhold er den såkaldte »porteføljeforvaltning«, som går ud på, at den, der forvalter værdipapirerne, har beføjelse til at træffe afgørelser om investeringer eller afvikling af investeringer i forbindelse med den formuemasse, der forvaltes.

29 — Jf. fodnote 39.

3. *Tjenesteydelser, som består i at give oplysninger om værdipapirer og i at behandle bestillinger på værdipapirer*

31. Det er således kun transaktioner, hvorved rettigheder og forpligtelser for parterne i forbindelse med værdipapirerne opstår, ændres eller ophører, der er omfattet af den bestemmelse, High Court anmoder om en fortolkning af. Der skal derfor i det følgende tages stilling til, om tjenesteydelser, der består i at give oplysninger om et finansielt produkt og i givet fald at modtage og behandle bestillinger på tegning af de pågældende værdipapirer, kan kvalificeres som transaktioner af denne art [30].

32. Med henblik herpå kan det ikke have betydning, at tjenesteydelserne leveres af en tredjemand i relation til retsforholdet mellem to andre personer [31]. Da afgiftsfritagelsen er af objektiv karakter, er det afgørende for, at den finder anvendelse, transaktionens karakter og ikke, hvilken stilling der indtages af den, der udfører transaktionen. Der er intet til hinder for, at en fysisk eller juridisk person — som ikke er den, der har rettigheder eller forpligtelser i henhold til værdipapiret — er omfattet af

30 — Det er High Court, der har kompetencen til at fastlægge karakteren og indholdet af CSC's ydelser over for Sun Alliance, og derefter, på baggrund af Domstolens svar, at afgøre, om de er momsfritaget.

31 — CSC er en tredjemand i forholdet mellem Sun Alliance og de personer, der ved tegning af værdipapirer investerer i Sun Alliance's finansielle produkt.

afgiftsfritagelsen, hvis den pågældende udfører afgiftsfritagne transaktioner [32].

33. Den betingelse, High Court vil indføre i den sidste del af det andet led af spørgsmålet [33], er derfor overflødig. Ved besvarelsen skal Domstolen ganske enkelt lægge vægt på transaktionernes karakter — uafhængigt af, hvem der udfører dem.

34. En virksomhed, der består i at give oplysninger om et finansielt produkt og at behandle bestillinger på værdipapirer — uden at der ydes rådgivning, udstedes værdipapirer eller afvikles investeringer — er en forberedende virksomhed, der ikke kan have indvirkning på indholdet af det retsforhold, værdipapiret er udtryk for. I overensstemmelse med det svar, jeg foreslår Domstolen at give på det første led af High Court's spørgsmål, vil jeg derfor mene, at det andet led af spørgsmålet skal besvares benægtende.

35. Den afgiftspligtige transaktion, der fritages for afgift i henhold til sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5, er således den retlige aftale mellem Sun Alliance og den, der tegner Daisy-værdipapirer, uanset om det drejer sig om udstedelse af værdipapiret, ændring af nogle af de objektive eller subjektive kendetegn ved værdipapiret eller afvikling af investeringen. Hvis der blandt de opgaver, CSC skal udføre i henhold til sin kontrakt, findes nogle af de transaktioner, der er nødvendige for, på vegne af Sun Alliance, at gennemføre sådanne retshandler, er jeg overhovedet ikke i tvivl om, at de er fritaget for moms. Hvis dette derimod ikke er tilfældet, og hvis de opgaver, CSC udfører, er rent accessoriske og forberedende i forhold til indgåelse af sådanne retlige aftaler, er transaktionerne efter min opfattelse ikke omfattet af afgiftsfritagelsen.

36. Domstolen har allerede taget stilling til begrebet en »sekundær ydelse«, og den har defineret en sådan ydelse som en ydelse, der »ikke for kunderne udgør et mål i sig selv, men et middel til at udnytte tjenesteyderens hovedydelse på de bedst mulige betingelser« [34]. Der er ikke tale om et endeligt fastlagt begreb med henblik på afgørelsen af, om en konkret transaktion er fritaget for afgift, men om et passende kriterium for at søge at finde frem til en løsning. En accessorisk ydelse er pr. definition ikke nødvendig for hovedydelsen, selv om den kan have en værdi, fordi den supplerer og forbedrer denne. Når den afgiftsfritagelse, der behandles her, er objektiv, skal den som udgangspunkt kun gælde for den transaktion, der er beskrevet i retsforskriften, og ikke for andre transaktioner, som kun bidrager til, at transaktionen gennemføres. Dette må være muligt i henhold til princippet om, at undtagelser skal fortolkes strengt, og dette princip må også gælde for en virksomhed, der er nødvendig for at gennemføre den afgiftsfritagne transaktion [35].

37. Som det kan udledes af formålet med afgiftsfritagelser, skal der foreligge et andet

32 — Jf. præmis 32 og 48 ff. samt domskonklusionens punkt 6 i SDC-dommen og punkt 33 i mit forslag til afgørelse i SDC-sagen.

33 — »[...] når tjenesteydelsen præsteres over for en person, som retligt set har rettigheder eller forpligtelser i henhold til værdipapiret, af en person, som retligt set ikke har rettigheder eller forpligtelser i forhold til værdipapiret«.

34 — Jf. CPP-dommens præmis 30.

35 — Jf. SDC-dommens præmis 65.

forhold. Hvis retsakter af en bestemt type er fritaget for moms for at nå et bestemt formål, er det kun accessoriske transaktioner med samme formål, der kan være afgiftsfritaget. I Domstolens eget ordvalg kan det kun være accessoriske ydelser, der opfylder de specifikke og væsentlige funktioner for en ydelse, som er beskrevet i fritagelsesbestemmelsen, der er fritaget for afgift [36]. Der skal være tale om ydelser, der selv udgør en af de afgiftsfritagne transaktioner [37].

38. Ydelser, der kun består i at give oplysninger og i at behandle bestillinger på værdipapirer, opfylder ikke de nødvendige betingelser for at kunne antages at opfylde de funktioner, der kendetegner de transaktioner, der er fritaget for afgift i henhold til sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5. Der er tale om accessoriske og dermed ikke nødvendige ydelser, der ikke har et materielt indhold og ikke kan have indvirkning på de rettigheder og forpligtelser, der følger af værdipapiret. I SDC-dommen, som der så ofte er henvist til, har Domstolen udtalt, at informationsvirksomhed falder uden for afgiftsfritagelsens anvendelsesområde [38]. Herefter vil jeg — på grundlag af det allerede anførte — mene, at sådanne transaktioner ikke er fritaget for moms.

39. Sådanne transaktioner kan heller ikke henføres under begrebet »forhandlinger« [39] for dermed at blive bragt ind under afgiftsfritagelsen. Begrebet »forhandlinger« henviser til »at afslutte«, »at afstå« og »at indgå aftale om« — dvs. at disponere over sine egne rettigheder og interesser for at nå til enighed om en aftale. Dispositionsretten over egne formuerettigheder tilkommer kun indehaveren af rettighederne eller den, der repræsenterer indehaveren, enten ifølge loven (forældremyndighed, værgemål) eller ifølge aftale (fuldmagt eller repræsentationsbeføjelse) [40].

40. Herefter skal jeg foreslå Domstolen at besvare andet led af High Court's spørgsmål med, at transaktioner, herunder forhandlinger, i forbindelse med værdipapirer, som omhandlet i sjette direktivs artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5, ikke omfatter tjenesteydelser, som kun består i at give oplysninger om et finansielt produkt og i givet fald at modtage og behandle bestillinger på tegning af de pågældende værdipapirer, men ikke i udstedelse af værdipapirerne.

36 — Jf. SDC-dommens præmis 66.

37 — Jf. punkt 66 i mit forslag til afgørelse i SDC-sagen.

38 — Jf. præmis 70.

39 — Det forhold, at »forhandlinger« er medtaget under afgiftsfritagelserne, beror på selve begrebets indhold. Når der forhandles, i eget navn eller for en anden, sker der en foreløbig fastlæggelse af transaktionens indhold. Forhandlinger er ikke et særskilt forhold i relation til den kontrakt, forhandlingerne fører til, og forhandlinger skal derfor ikke opfattes selvstændigt, men afgiftsmæssigt stilles som hovedydelsen (jf. CPP-dommen, præmis 30), dvs. at hvis kontrakten er afgiftsfritaget, er forhandlingerne det også. Det kan i denne forbindelse ikke have betydning, om der forhandles direkte eller gennem en mellemmand. Hvis der benyttes en mellemmand, fremstår dennes virksomhed som hovedmandens, og afgiftsmæssigt skal forhandlinger, der føres af mellemmanden, behandles, som om de var foretaget af mandanten. I modsat fald ville princippet om den afgiftsmæssige neutralitet blive tilsidesat.

40 — Det kan udledes af forelæggelseskendelsen, at CSC ikke repræsenterede Sun Alliance. De personer, der ønskede oplysninger, og de personer, der eventuelt tegnede værdipapirer, troede, at de var i kontakt med Sun Alliance, og de vidste ikke, at den, de havde henvendt sig til, var en ansat i en underleverandørvirksomhed. Den pågældende ansatte kunne ikke føre forhandlinger for Sun Alliance og havde end ikke ret til at rådgive de personer, der henvendte sig for at få oplysninger.

V — Forslag til afgørelse

41. Sammenfattende skal jeg foreslå, at Domstolen besvarer det spørgsmål, der er forelagt af High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Crown Office), således:

»1) Begrebet transaktioner i forbindelse med værdipapirer, som omhandlet i artikel 13, punkt B, litra d), nr. 5, i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter — Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag, skal forstås som transaktioner, hvorved rettigheder og forpligtelser for parterne i forbindelse med værdipapirer kan opstå, ændres eller ophøre.

2) Begrebet transaktioner, herunder forhandlinger, i forbindelse med værdipapirer, som omhandlet i samme bestemmelse, omfatter ikke tjenesteydelser, som kun består i at give oplysninger om et finansielt produkt og i givet fald at modtage og behandle bestillinger på tegning af de pågældende værdipapirer, men ikke i udstedelse af værdipapirerne.«